

I mitt barndomshem, liksom hos min morfar, var det nästan dagligen besök av vänner. Naturligtvis mest från Trosa-släktingar, vänner, bekanta. Under 1920 och halva 1930 talet, när pappa och min morfar Kerstin fortsatte att driva partihandeln med fisk och strömming, efter morbror Hans, (dä) som dog 1926, var det mycket besök av fiskare som kom o lämnade fisk, som skulle ha sin betalning och naturligtvis kaffe. Ofta ville dom ha hjälp med spannmålsräckor till kvarnen. I bland hade pappa tid att köra upp säcken eller säckarna till kvarnen - men oftast kördes det till kvarnen med vårans köst "Tösa", och även med morfars Bläsen. Vi var inte så gamla - Hans, Olle o jag, när vi fick ha hästen, sedan någon äldre selat på, och köra till hamnen o hämta säckarna och köra till kvarnen. På e.m skulle oftast en säck keli vara mald, och hämtas ner till hamnen. Det roligaste med detta var att vi fick lära oss att sköta hissen i kvarnen. Den drevs av vatten - en ränna med vatten, mellan två av de tre vattenturbinerna, som drev ett litet

Öresundshuset, som i sin tur, på ett
 enkelt men smittigt sätt över frusen
 Det gäms från östra isstaket samt
 frävarag och under markens stans tid
 även en sägbank med tilinga. Där
 sågades mycket timmer från Dalavast,
 som pappan förde hem över isen på
 vinkarna. I början med hast men
 senare med T-jordern. Där hade han
 "jammed på bilskroket och timmer
 på kältran efter bilen.
 I fjoh i den man är arka hygia till
 att ta upp på sommararna ut isstaket.
 na - göra den sen och med en
 kälkbara krossa den i en stor tra -
 lan. Den skulle stå på stömming -
 kälarna, på papper, innan kälkosen
 sprickas på - med 1 1/2" fradepule
 Det kunde vara gamla många låder
 att göra i ordning p. g. av tillgång
 med stömming och annan grite.
 20 - 30 eller kanske upp till
 60-70 låder. Den stömming som
 hämtades vid Stora Alsterhills bygga,
 där många tidigare kömmande sin
 fängt, samt det som kom in i Östra
 hamn skulle sågas av Stora Teatin
 Rindergren, per fot till nya o gamla

+ När marker Stora sålde Stenb till Tomby Strog, tog han runt den utdel
 som kallas Palmbrandy utdel (väg) och man marker kändis, sålde utdel för 500:- till
 Palmbrandy) samt sålde utdel vilken han speer på sin söner, minn bevisning som
 alla

3.
kunder. Det som kom in i Trosa hamn,
och som pappa köpte var ju lätt
ordnat mängden på, men tyvärr mycket
det var vid Utlervik var värre.
Där fanns då ingen telefon. Största
telefon var Lagnö gård, och pappa hade
något med ägaren där, att få ringa
in till moster o tala om hur mycket
strömming o fisk det blev där på morgonen.
Så kunde hon ringa o bjuda ut fisk
till kunderna. Det var i första hand
fiskhandlare i Stockholm, som handla
i parti: Erik Dahlgren o Emil Molin,
samt en del fiskaffärer. Sedan var det
ju en del fiskhandlare runt i Södermanland
som köpte fisk o strömming. Dessa gick
bra efter 1927 - sedan Johan Thor
börjat köra med bussar till olika
orter. I första var det "Kall-Olle"
Tarnander, Fälth och Larsson. Fiskhandl.
Törner i Marieberg och några till.
Till dessa äktes det ibland för att
hämta tillbaka tomkärlena, vilka sedan
skurades och lagades - för att användas
på nytt.

Ti hade gott om vatten. Redan
i början på 20 talet hade morbror
Lars och min morfar grävt brunn
och installerat vatten i vårt kök.

Det var ett stort jobb efter den tiden. Den enda som hade vatten med tappkranar inne var Stadshotellet och sparbankerhuset - på vars tomt brummen fanns, varifrån Fämbadhuset också fick sitt vatten.

Men anläggningen hos oss var ju betydligt större. Det gällde morfars hus, stallet, ladugården och morbrors hus nere vid Ö" gat, (där Laxen nu ligger) "röda villan" (gamla med huset där jag nu bor) samt fiskeplan och 2 tappställen i kökgården, inalles 12 tappställen. Det var vörmkaren Karl Eriksson, Sjöängen, som med blyka leta fram vattenlederna och utförde hela anläggningen. Tappbrummen låg på tomten där Vera o jag 1950 byggde vårt hus, som vi tyvärr måste sälja "billigt" på grund av ny stadsplan på kvarteret. Huset låg där posten nu ligger. Brummen var mellan vårt dåvarande hus och "Klilles kiosk". En vattenreservoar på 600 lit, dit vattnet pumpades, ligger kvar på vinden i röda villan.

x Kv. Trähuset 4
numera gult

Inbrottsvatten av vatten gick ju bra
 att ordna, sedan elsystemet i Trossu
 anslutits till nätet från Älvkarleby.
 Tidigare fick dom som dragit in elström
 i huset, sin elström från Trossa Koarn.
 En av de tre turbinerna drog en
 generator. När det var ont om
 vatten ville ju Björnaren Fredmark
 i första hand ha det som fanns
 för dom turbiner som drog stearna
 för malning. Då blev lyset i lamporna
 om möjligt sämre. Min kusin "Hans"
 var född 1917, och mamma tala om
 att morbror Hans (dä) vid flera tillfällen
 sa till "sonen Hans" att ringa upp till
 Fredmark, ~~och~~ och säga "ävla Fredmark,
 dra på mera vatten till lamporna"
 Naturligtvis var det på skoj - dom
 var bekanta med varandra.
 Morfar hade 4 kor, 2 hästar och morbror
 4 hästar och fiskeplan, där mycket vatten
 användes + 6 familjer. Jag minns inte att
 brunnen sinade någon gång - men det
 fanns ju inga vattentoaletter o inga
 badrum förrän början på 30 talet, och
 då upphörde ju partihandeln med
 fisk, hästantalet hade minskat till 2.

Notisen

Dragning med not under isen efter

strömning var vanligt under min barndom. Pojbror Lars hade som mest 3 strömningsnotar och en "fisknot". Den senare hade något glesare masker och var mindre än strömningsnoter. Jag var bara med ett par gånger o kitta på när dom drog ett varp vid "gröna slätten" på Hålvastö. Ett notvarp var nog undersökt, så att det inte fanns stenar på botten. Alla som höll på med denna fångstmetod var väl medvetna om var man skulle släppa i noten och vart den skulle dras för att undvika stenar. Man hade sina märken på land och ett varp var möjligt. Under första världskriget var det, liksom under det andra världskriget, gott om strömning utanför vår ostkust. Det fanns nog många "rekord" när det gällde fångstens storlek. Ett roligt exempel var när Carl Eriksson, Limholmen fick 100 labbor strömning i ett varp på Fågelöjvärdar. På den tiden var ^{hans} storkar, det var 50 kg i varje låda. Dom fick låta noten ligga kvar i Örebro, och körde inland fångsten i Torro med hästar. Det tog 2 dagar innan skutan på noten var tom. Efter detta lyckade

x Örebro, den roste på ca 1/2 mil i gylskant där man tog noten

notvarp ythade ber Eriksson den ofta
ciberade orden som han uttala.

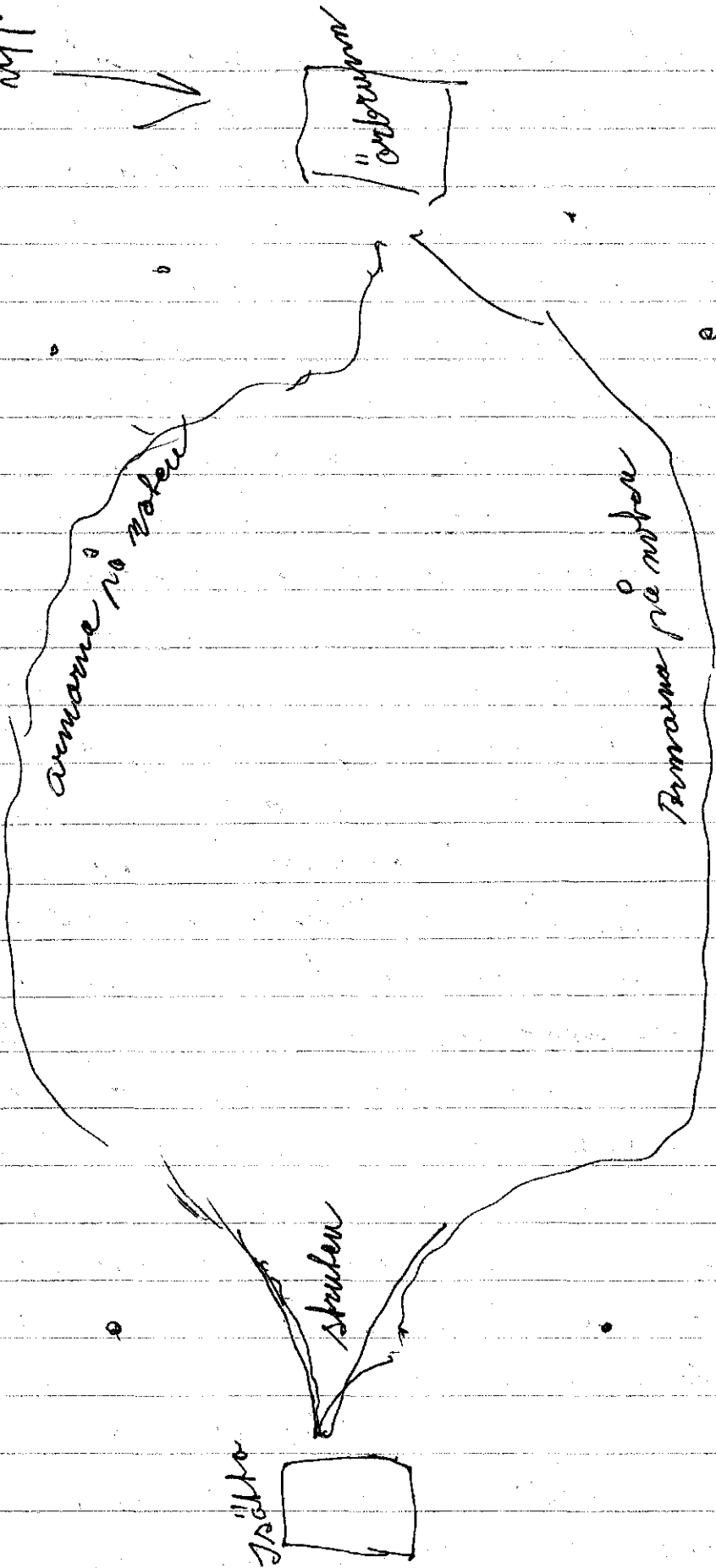
"Det var konstigt att det blev så
mycket - och inte blev mer"

Pappa hade ju varit med väldigt
mycket på "notisen" och ansågs vara
en duktig iskarl - men råkade ändå
ut för ett vådligt övrentyr. Jag minns
inte vilket år det här hände - men det
måste ha varit någon gång mellan
1919- och 1923. Det var en sträng
vinter med tjocka isar, och morbror
hade en not som drogs med på Fogelö-
fjärden i flera månader. Pappa var
inte med som "notkarl", det var
lejda mannar utom ^{han} hörde ett par
hästar, med vilka han varje e.m.
hämtade ~~noten~~ dagens fangst.
Det var i april och isen var fört-
farande stark - den "frestades" dagligen
genom att i det här fallet - pappa
gick framför hästarna med en isbill
och grovade isen. Sen var bra när
han åkte ut - men när han åkte
hem sjönk såväl hästar som
kälkar rakt igenom isen. Det
var mitt för tronstjär. Pappa
hoppade fört på hästarnas ryggar
och slöt upp selpinnarna så att

(+ Pappan var hemme
i ett lag.)

2000 fotter
av sten

2000 fotter
av sten
av sten

Man följde linan som drog noten mellan hålen på båda armanas medelst "rör" och hade vind och skakar ett bra stycke med till nästa hål. Ett rör var c:a 10 m långt. Det högs hålet på var 30 meters. Ett rör kunde vara 8-12 vindningar. Det vindades var 30 meter hål

hästarna kunde sparka sig loss från
kälkarna och stå sig fram i isen,
mot Långnäsuddens. Pappa följde
givetvis efter, - han kom upp på
bättre is. Sedan sprang han kom
till Trosa med hästarna, och flera
karlar stod hela em. o gned hästarna
torra med halm - och dom klara
sig från detta äventyr utan att
bli sjuka. Dagen därpå var man
ut o tog upp kälkarna på land.

Det var den 30 april det hände
som sagt någon gång 1919-1923.

En annan lustigare händelse, vad
gäller "notis", som jag vill berätta
följer här. Morbror Hans hade köpt
den första bilen - en ny Ford,
som lasta 1000 kg, Han hade köpt hos
Nilsson o Luthman i Södertälje. Dom
var representanter för Ford, och
pappa fick vara i Södertälje någon
vecka. Han fick följa med deras
försäljare "Albert Ivar", när han
åkte i bygderna o sålde traktorer,
för att lära sig köra och sedan ta
körkort vid prov i Nyköpung för
besiktningsman Carl Carlsson,
(som sedan bytte namn till Fejmeck)

(Den första Trossen:
1923)

Pappa fick sitt körkort, och därefter blev det inte så mycket hästkörning för pappa.

Den episod jag vill berätta här hände vintern 1924 (januari, februari). Det var även nu en sträng vinter med tjocka isar. Det hade spöskats att det fanns mer strömning "längre ut" än i Fågelöfjärden. Morbror & pappa åkte nu med F-fordern ut till Karta. Kalsbrottet var sedan länge nerlagt, men det bodde en gubbe där, som hade rått till fisket kring Karta. I det här fallet ville morbror få tillstånd att dra mot vid Rypelgarn, vilket tillhörde snonnen på Karta, fiskerätten. Han dom hade förvissat sig om att det var hållbar is till Karta vet jag inte - men dom hade säkerligen fått reda på att så var fallet. Dom åkte med Fordern in mot strand vid Karta, och när dom steg ur bilen för att gå iland, kom en man ut från stugan. Han gick mot stranden och hade ett hagelgevär i handen. Han skrek: "kom inte närmare", men morbror & pappa började prata med honom - att dom inte ville honom något illa, utan bara prata med honom, eventuellt

kyrkan är mest avsevärd vid kyrko-
 gån. Den kändes sig - där mer
 gävar, och mer än så till honom
 att gå in i stugan o sätta på kaffe-
 romen, så skulle han bli bjuden
 på ett par kaffebrödar.
 "Du har väl inget brännvin" ropade
 gubben.

Kona kaffe du sa mer än så kommer
 ni in i stugan alla tre. Det

visade sig att stugan hade tre
 vägar ut till - den fjärde vägen
 var berg. Den väntades: li var dit
 med två bra många gånger efter kaffet
 första gången blev stugan kvar.
 den var byggd i 1/2 plan och
 fjärde vägen var berg. Den
 stämman var kassan Ollas dommit
 ingefärsod "vindr" - men inte
 bara stugan utan hela huset
 var fallfärdigt. Den nästan var
 underbar på hela himlen - en ständigt
 av blommar - av arter man inte ser
 så ofta.

Öfen till affären.
 Gubben serverade kaffe - mer än
 näst sig själv - sig till på högen
 på lämnar, och drog fram en liter

11
brännvin. Här ser du så morbror
att jag kunde fixa kaffegökar.
Då sa gubben, som nu blivit litet
vänligare o även förvånad, "ja. Du
va en jävel o kunna hålla"

Dom gjorde upp att gubben skulle få
en fjärdedel av fångsten såsom
vattenägare - eller arendator.

Det var det gängse priset, och det drogs
not en månad (ungefär) vid Sjögarn.

Jag minns inte hur pappa sa - om
det var några jättfångster, men
gubben var nöjd, han hade ^{inte} tjänt
så mycket på fiske någonsin - utan
att behöva göra något själv.

Obs! Han hade vid detta tillfälle aldrig
tidigare sett en bil.

I januari 1934 och ~~1935~~ en bit
in i februari 1935, fick jag (15 0/6 åring)
jobba med min farbror Emil Berggren
på notisen. 1934 i jön ~~helt~~ ~~helt~~
hade pappa tyckt ett notvarp av
Tullgarnsfiskaren Folke Eriksonsfati skulle
dra strömningsnot vid "Fridö beak"
En fjärdedel av fångsten skulle gå till
Erikson. Ti åkte med morfars ~~Blåsen~~
till Furholmen, där vi fick ställa in hästen
i Ludvig Erikssons stall. Sedan gick vi

på isen till "Kalven". En stor kälke
drog vi med oss, på vilken den ev.
fångsten drogs tillbaka till Furholmen,
Vi drog två varp varje dag. Det var
en dålig månad, vad fångsten beträffar.
Jag vill minnas att vi fick 5 lådor strömming
(ca 40 kg) en dag. De övriga dagarna var
det endast 2 eller 3 lådor.

Det var långa jobbiga dagar, kallt
om händerna, men jag kände mig som
en karl - att få vara med.

Förutom farbror Emil och jag, var det
farbror Emils måg, Holger Niskrén som
var med.

Vi drog på 3 man. Det blev ett
våldans spring för farbror Emil mellan
vindbockarna på de båda notarmarna.
1935 var det Sven Lindström, också
måg hos farbror Emil, som var med i
stället för Holger. Det fanns en ljuspunkt
i det dagliga slitet. Det var matrasten
mellan första o andra varpet. Vi gjorde
upp eld i strand för att värma oss,
försökte torka de våta hemstuckade
vantarna och avdåta vår medhavda
matsäck - smörgås med stekt fläsk, ost
och kaffe, var vanligaste, ibland kokt ägg.
Beträffande "våta vantar" - man hade
flera par med sig. Tänk om det funnits

@Foliga är bedröfligt och de härberiet
 jag fick ha det av som barn, ~~men~~ jag
 trötts som höll, dels i mitt hem eller

Julhalasen - farbror Emil
 och andra saker till jul

gummihandskar.
 Efter 1931 drog vi till Kalmar, Thälse,
 farbror Emil o jag, med Blåsen över
 Thälsholmsviken i ett vidare över
 Åshorn till Kalmar, där jag fick en
 ställa in i "Karl-Augusts" stall. xx
 Nu var vi fyra man som drog.
 Farbror Emil o jag, var det Elis
 Rindler på "Gustav" (under kända över)
 samt Karl-August Jönsson, som var
 gästare o bodde vid Thälse.
 Efter denna vinter drog det inte
 några nätverk med jag o maters
 matar, de två skrämmgatorna såldes
 till Zara femmer på "Thälse". Fyra
 var dit med dem samt en som
 farbror Emil Eriksson, (nuvar
 oäk till heme, den elektriska
 sig som fiskare med matar o
 fästningen, sedan han köpt "Thälse".

(x) min. Allan Erikssons far

xx Karl Jönsson var hans
 sista namn - från
 hette Majar.

7/ Sam som föddes i maj 1933
var inte så många år med om - dessa teckas -
släktere, delimerades av natur, skäl.

på bjudningar till släktingar och andra i bekantskapskretsen.

Famern o halva febr, det vill såg lördagarna, gick åt att gå runt på jultidagen, Trots att jag inte var så gammal, så gillade jag att sitta bland farbrö - derna o bara lyssna, när dom efter alltid god o trevlig middag, somlades vid priffeborden, När kaffet och konjaken serverats, och cigarrsigaretten eller pillan placerats där dom hörde hemma, då började det roliga - jag menar för mig o mina kusiner Hans o Ollé, allt som sades uppsnappades av myfiska barnbror. En del av detta vill jag berätta, medan jag ännu minns och " hjälpligt kan teckna ner. Det var närmast min farbror Emil Berggren, (gift med min fastor (Emma Karoline. (f Hagström f 1885 d 1953) som stod för underhållningen - genom att berätta "samma" historier ur sitt liv.

Han var född på Laska, där fadern var fiskare, den 8 sept 1884. Jag vet inte vilket år som han och hans föräldrar flyttade till ~~Uppsala~~ Trosa, men det var i varje fall så pass tidigt att han gick det mesta av sin skoltid - kanske hela - i Trosa Folkskola.

Alltså i början på 1890 talet, Mamma som började skolan 1894 ~~och~~ hon berättade

x Min mamma Judith

att Emil ~~var~~ gjort något som inte var tillåtet - han hade sprungit på gräsmattan utanför skolan eller kanske "jallat" på skollärares fruktträd, - båda sakerna förbjudna, för detta blev han bestraffad av skolläraren ~~Hilf~~ Frykberg med ett par rejäla örfylar. Det var en vanlig bestraffning, men denna gång blev ödesdiger för farbror Emil. Hans ena öra började blöda och hörseln på det örat försvann praktiskt taget helt - för återstoden av hans liv. Hans far gick då till Frykbergs bostad, som var belägen i skolhuset, och knackade på. Skolläraren öppnade förstås. Emils pappa stod på den lilla stentrappan nedanför dörren och höll sig i dörrekarmen med ena handen för att inte ramla ner. När han berättade att Emils öra blödde, och att hörseln försvunnit, skrek skolläraren att Emil gjort sig förtjänt av straffet - drog han igen dörren, varvid gubben Berggrens fingrar blev svårt skadade. Han kunde inte arbeta med sin klämde o såriga hand under ett par veckor.

Emil för i Lathu 8/9 1884
döds i Trana 4/7 1973

Vad skulle han göra nu - jo, naturligtvis gick han in till ~~sin~~ Isack - min morfar, och där blev han omplåstrad. Morfar rusade genom häcken och in

till skolläraren, där denna fick en utskällning för sin fräckhet, dels mot Emil och dels mot Emils far.

Nu ska den övriga skolstyrelsen, skolläraren var ordf., få klara ut det här. Läraren värdjade till morfar att inte göra det. Han lovade att gå hem till Berggren och be om ursäkt och förlåtelse, vilket han också gjorde. Men Emils öra blev aldrig som tidigare.

Emil blev efter skoltidens slut fiskar-dräng i skärgården, på olika fiskarställen, som Borsö och Bokö.

En liten episod från denna tid måste jag få berätta. Farbror Emil och min farbror Karl (Pappas bror) var anställda på samma fiskarställe något år. Från där var så snål att dom sällan fiske äta sig mätta. Det var fisk nästan varje dag - ibland två gånger om dagen. Det var heller inte den "bästa fisken" som serverades, den såldes i Orsa. En dag hade min farbror Kalle tagit med sig ett par björkriskrivtar in, som han lade vid sin tallrik. När gubben kom med grytan som naturligtvis innehöll kokt fisk och såg björkriset vid Kalles tallrik, undrade hon: Va ska Kalle ha riset till. Då tog farbror Kalle riset och slog på

fisken på tallriken - varvid han sa:

"Du lilla fiske,

du ska ha mycket fiske,

För blir Du van

sa kommer Du väl tre gånger om dan."

Sedan Emil slutat som fiskarbrång blev han sjöman ett par år. Han gjorde en resa med en skuta till England, för övrigt blev det seglande i Östersjön. Efter sina år på "de stora haven" och efter fullgjord värmplikt gifte han sig med min faster,

Emma Karolina Lagström. (Född 29/9 185 - död 1953)

När farbror Emils föräldrar inte längre fanns i livet, övertog han föräldrarnas gård, nr 134 på Östra gatan. Duv. o. k. Skeppargården.

Detta namn har den fått på senare år, givetvis därför att farbror Emil någon gång 1900-1915 skaffade sin första skuta, och blev skeppare. Han skeppade sand från Åskö till Trasa. Upplag av av olika grövleke på sand hade han på västra hamnplan. Muisand och grövre sand till betongblandning eller gädsgrus kunde där inhandlas o hämtas. Ett frakta ved från Åskö blev också en del av hans jobb.

Det högs mycket "farmorved" på Åskö, som fraktades till Tullgarn, men mest till kungliga slottet i Stockholm. Jag fick följa med på ett par resor till Stockholm, med

c:a
1910-
1915

Eris. Första året var 1932. Skepparen och hans gäst, som det året var Martin Sandberg, hade lastat veden vid "storsand" på Eskö. Där hade han bockar byggda i olika höjder, från 1met till c:a 3 met. Det härrades på plankor; och varefter skutan lastades mer, fick han släppa ut den och ställa dit en högre bock och en plankor till. Det kunde vara 4 och ibland 6 bockar och plankor, beroende på vattennivån, för att lasta de sista härrorna, samma procedur vid lastning av grus.

På torsdagen den 13 juni 1932 låg skutan Eris på redan utanför kallbadhuset i Trosa. Vi roddde ut till den med "gröningen", en roddbåt som fick släpa med efter skutan, som livbåt.

Vi startade kl 8 på morgonen, och via Pålsundet ankrade vi 12 timmar senare, alltså kl 800 på kvällen, utanför Mälarkhöjden. Efter 12 timmar stannade farbror Emil råoljemotorn, som sakta men säkert fört oss till Stockholm.

I Mälarkhöjden bodde min kusin Dagmar, (född 22/7-1909) gift 1930 med Sverre Lindström. Där blev jag kvar, hos Dagmar o Sverre en hel vecka. Vi var in till Stockholm dagen därpå och såg på när f. Emil

och Martin lossade vedlaster
 Hårstskjutrar lastade veden på sina
 vagnar och körde upp den till slottets
 Farbror Emil hade under sin tid som
 skeppare 3 skutor. Först "Byda, sedan
 Eric, (som jag var med på till Stockholm)
 och sista skutan hette Valborg.
 Dom var alla i 30 tons klassen. D. v. s
 dom lastade c:a 30 ton. Han slutade som
 skeppare 1 eller 2 år före kriget. (1939)

Här följer några andra av Emil's sanna
 historier ur livet, sk. skepparhistorier, som
 han berättat för oss barn.

Jag har tidigare berättat om när Emil
 och min farbror Edvard arbetade som fiskar-
 drängar, på ett städgårdsställe utanför Trøe,
 där dom fick mest sill o mört, ibland
 både till frukost o middag. Så här sa
 Emil om funn på det stället: "Hon var
 så snål så att hon kokade kaffe på
 sumpen, så den var alldeles vit.
 Sedan kokade hon risgrynsgröt på
 den vita kaffesumpen." Rämtro - kan
 inte bog i lite utöver det sanna?
 Här en annan "historie":

En dag kom fiskaren som bodde på andra
 sidan ön roendes in mot vår sjöbod.
 Han talade om att hans dräng "rott ut" med
 nättor på e.m. dagen innan, men inte

kommit tillbaka.än. Han bad vår
 husbonde att Edvard o jag skulle ta
 en roddbåt för att ro ut o leta efter
 hans dräng. Det gjorde vi förstas.
 Vi rodde länge o leka i vikarna efter
 drängens båt, och så småningom
 fick vi se en båt ligga o gypa i
 vassen - och visst var det den båt
 vi sökte, men någon dräng såg vi
 till. Han har drunknat - sa Edvard.
 Men just då tittade jag över båt-
 konten, och upptäckte, att det bubblade
 på ett ställe i vattnet. När vi tittade
 närmare så vi drängen ligga på
 rygg i vasskonten, på c:a 1 meters
 djup. Samtidigt såg vi hur det
 bubblade ur ett vasstrå. Det visade
 sig att drängen, när han av någon
 anledning ramlat överbord, troligen
 slagit skallen i båtkonten, men
 samtidigt fått ett vasstrå i munnen.
 Där hade han legat hela natten och
 sovit, och andats genom ett vasstrå.
 Vi drog upp honom och han vaknade
 naturligtvis och kunde ro sin båt
 hem.

En annan 'samm' historia:

En gång mönstrad jag på en båt
 som skulle gå från Stockholm till

Paricham, säger Emil. Lasten var stycke gods. Det var en gammal skuta och besättning helt ny - jag och 3 till, när vi la ut från kaj i Stockholm. Telken innan vi kosta loss, hade vi inte fått sova alls - det var vägglös som höll oss vakna. När vi nu kom ut en bit på sjön, bröt vi loss ett par bräder i kabysväggen, där vi såg att vägglössen kom ut ur springorna. Det vållde fram vägglös. Vi tog ett par hinkar och bildade kedja till relingen, vi lämpade lössen överbord, och när vi kom till Paricham, var det som en landsväg från Stockholm till Åland för vägglös.

På en annan resa mötte ~~vi~~ dom en stor lång båt norr om Gotland, det sådes att det var världens längsta fartyg. Den var så lång att det var gångjärn på mitten av fartyget, för att den skulle kunna vända i Östersjön. Den hette "Refamut". Det roade mig, när jag blev äldre, att få veta var Emil fått namnet Refamut ifrån. Svaret fick jag i Nordiska Familjebok. Där sägs följande:

Refamut, ett sagoskepp, varom en sägen berättar, att det var så ofantligt stort, att sjömän, vilka som ynglar

klättrade upp i masterna, ej fummo
med på däck, förrän de vora gamla, och
att stora lantgårdar fummas i mast-
korgarna.

Så var det med "den skepparkistorien".

Tammen Emil etablerade sig som skeppare
på egen skuta, gjorde han ett "gästspel"
en sommar som trädgårdsarbetare på ett
stort gods utanför Entköping. Kanske
hamnade han just på detta gods därför att
hans furs syster o sväger (min faster)
Augusta o Ludvig Ballén nyligen flyttat
från Trosa, där dom sålt sitt bageri till
Pågaren Petternen (Lilla Beetas far) till Grilby,
där dom börjat ett större bageri, än det
i Trosa.

Från den sommaren berättade han denna
episod: På lördagarna var trädgårds-
mästaren till torget i Entköping, där träd-
gårdens alster såldes till lugade speku-
lanter. Den här lördagen ringde ~~trädgårds-~~
trädgårdsmästaren hem till sin bostad.
Han bad sin fru att tala med någon av
de anställda i trädgården att komma o
svara i telefonen. Det var bara Emil som var
i trädgården denna lördag. Han fick nu
tala med trädgårdsmästaren, som beordra-
de honom att lasta en vagn med

potatis o morötter, och snabbt ta en häst, vilken som helst o komma in till torget med varorna. Emil lyckade, då han inte var van vid hästar.

Han blev dock tvungen att göra som "chefen" sa. När han lestat vagnen, gick han till stallet. Där stod en lång rad hästar, och Emil fastna för en som han tyckte såg bevisat ut. Det blev lite svårt att sela den, den ville inte stå still, men så småningom kunde han leda ut hästen o spärra för vagnen. Då bar det av. Emil hann knappt upp i vagnen.

Full fart mot Entköping. "Telefonstolparna" stod som statetspijälor utefter vägen. När han svängde in på torget i Entköping, kom städgårdsmästaren emot honom: "I ert bud - du har ju tagit grevens ridhäst, den har aldrig tidigare haft en sele på sig."

Men fort gick det, och till torget kom jag, och hem också, sa den tillfällige kusken Emil.
